

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö (VN/12277/2021)

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

MTK-Etelä-Pohjanmaa ry (lyhennetään jatkossa MTK-EP) on tutustunut asiakirjaan ”Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi”. Kiitämme mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat näkökohdat.

Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Eläinten hyvinvointilaki vaikuttaa voimakkaasti kotimaiseen kotieläintuotantoon ja sen tulevaisuuteen ja onkin yksi tärkeimmistä kotieläintuotantoamme ohjaavista säädöksistä. Eläinten hyvinvoinnin lisäksi on huomioitava erityisesti kotieläintuotannon jatkuvuus ja lain vaikutus kotimaisen elintarviketuotannon toimivuuteen. Uusi laki ei saa heikentää kotimaisen tuotannon kilpailukykyä tai lisätä eläinperäisten tuotteiden tuontia. MTK-EP katsookin, että luonnoksessa on pystytty huomioimaan edellä mainitut seikat suhteellisen hyvin.

Hyvinvointilain ympärillä käyty runsas keskustelu on positiivinen ilmiö ja olennainen osa lain valmisteluprosessia. MTK-EP painottaa kuitenkin, että on erittäin tärkeää, että lakiluonnos pohjaa määräyksensä faktoihin ja tieteellisissä tutkimuksissa todettuihin tuloksiin. MTK-EP suhtautuu kriittisesti karjuporsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumiseen lakiesityksessä esitetyllä tavalla. Muutostarvetta emme kiistä, mutta sianlihan tuotantoon, markkinoihin ja vientiin merkittävästi vaikuttavasta asiasta kuuluisi tehdä kunnollinen selvitys, jollainen ei onnistu riittävän kattavasti luonnoksessa esitetyllä aikataululla ja valmistelulla.

MTK-EP tukee MTK ry:n lausunnossaan esittämää ehdotusta monijäsenisen lautakunnan perustamisesta. Eri tahot (valvontaviranomainen, neuvonnan edustaja, kotieläintuottaja) yhteen kokoava lautakunta ohjaisi eläinsuojeluvalvonnan tulkintoja, auttaisi yhtenäistämään valvontoja ja lisäisi niiden tasalaatuisuutta kaikkialla Suomessa. Tällä tavoin saataisiin varmistettua kotieläinyrittäjien oikeusturvan parempi toteutuminen sekä hyödynnettyä myös tuottajasektorin osaaminen tuotantoeläimiä koskevien asioiden tulkinnassa.

Lakiehdotuksen pykälät ja yksityiskohtaiset perustelut

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

Lausunnolla olevan esityksen mukaan eläimiä olisi kohdeltava hyvin ja tarpeettoman kivun ja kärsimyksen tuottaminen eläimille kiellettäisiin. MTK-EP ehdottaakin, että luvaton eläinsuojoiin tunkeutuminen määriteltäisiin eläinsuojelurikokseksi. Luvaton vierailija saattaa vaarantaa eläinten hyvinvoinnin vakavasti aiheuttamalla esimerkiksi säikähdyksestä johtuvan eläinten pakoreaktion ja pakkautumisen tai levittämällä tarttuvia tauteja eläintilaan.

Eläinten kohtelu

Eläinten kohtuuttomassa kurissa pitäminen tai kovakourainen käsittely ei ole sallittua, mutta esityksessä on huomioitava myös tavallisen arjen tilanteet. Kielletyn kohtelun määritelmän tulee olla linjassa käytännön työn kanssa, jotta eläimiä voidaan hoitaa eläimille ja ihmisille turvallisella tavalla. Arjessa eläinten hoito vaatii ajoittain vaativia ja vahvoja otteita eläinten käsittelyssä, jotta esimerkiksi lääkitseminen tai eläimen omaan ryhmäänsä erotteluun saadaan turvallisesti tehtyä.

Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi MTK-EP pitää tärkeänä kivuliaitten toimenpiteiden yhteydessä käytettävää kivunlievitystä. MTK-EP esittää, että asetustasolla määriteltävä osaamisvaatimus sekä kivunlievityksen tasot valmistellaan yhdessä tuottajasektorin kanssa.

Eläinten hoito

Eläinten likaisuuden ja puhtauden arviointiin olisi tärkeää saada tarkemmat määritelmät, sillä puhtauden arvioinnissa voi olla hyvinkin erilaisia henkilökohtaisia näkemyksiä. Tarkempi ohjeistus pienentäisi tulkinnanvaraisuutta ja lisäisi eläinten omistajien tasapuolisuutta valvontatilanteissa.

MTK-EP tukee lakiluonnoksessa esitettyä kirjausta eläinten ruokinnasta ja juotosta. Esitys ottaa hyvin huomioon eri eläinten erityistarpeet ja kotieläintuotannon erityistilanteet, kuten esimerkiksi vasikoiden iglukasvatuksen ja eläinten lyhytaikaisen päivittäisen ulkoilun tai laiduntamisen. Lisäksi pitäisi kuitenkin huomioida muutamia muita erityistilanteita. Tällaisia ovat esimerkiksi vastasyntyneet ja nuoret eläimet, joiden imemällä hankittu ravinto korvaavat jatkuvan veden saannin tarpeen sekä eläimen väliaikaisen erottelun tarve esim. poikimista varten.

Eläimen pitopaikka

Maatalouden rakennemuutos vähentää luontaisesti parsinavetoiden määrää tulevina vuosina. MTK-EP näkee toimivaksi ratkaisuksi sen, että jo olemassa olevat parsinaveat ja porsitushäkit voidaan käyttää käyttöikänsä loppuun, mutta ettei uusia parsinaveita, parsipaikkoja tai porsitushäkkeitä voisi enää ottaa käyttöön. Joka tapauksessa uudet tuotantorakennusten investoinnit toteutetaan tulevaisuudessa pihattotyyppeinä ja vapaa porsitus -periaatteella.

Eläinten hoitoon ja tarkistamiseen tarvittavat tilat on syytä kirjata esitykseen selkeämmin. Tarvittaessa eläinten hoitoon ja eristämiseen voidaan käyttää samaa tilaa. Nykyinen esitystapa viittaa siihen, että eläinsuojassa tulisi olla erilliset tilat eristettäviä eläimiä ja sairaita eläimiä varten.

Viranomaiset, valvonta ja ilmoitusvelvollisuus

Valvonnalla on tärkeä rooli sekä eläinten hyvinvoinnin että puhtaan ja turvallisen kotimaisen ruuantuotannon turvaamisessa. MTK-EP muistuttaa, että valvontaa on tehtävä, mutta valvonnan lisäämisen sijaan tärkeämpää on sen kohdentaminen. Riskiperusteinen valvonta auttaa löytämään todelliset eläinsuojelurikkomukset kuormittamatta turhaan kotieläintuotantoa ja -tuottajia.

Valvontaa suorittavalla viranomaisella tulisi olla lakiin kirjattu pätevyys tai osaamisvaatimus. MTK-EP esittää MTK ry:n tavoin valvojan pätevyysvaatimukseksi Suomessa laillistetun eläinlääkärin pätevyyttä. Valvojan ammattimaisuus ja asiantuntijuus ovat erittäin hyvä keino varmistaa eläimen hyvinvoinnin ja eläimen omistajan oikeusturvan toteutuminen. MTK-EP näkee, että oikeusturvaa lisäksi myös se, että laissa korostettaisiin eläimen omistajan oikeutta käyttää avustajaa valvontatilanteessa.

MTK-EP pitää hyvänä asiana mahdollisen eläinsuojeluongelman ilmoitusvelvollisuuden laajenemista useampiin tahoihin. MTK-EP näkee, että velvollisuus ilmoittaa valvontaviranomaiselle tulisi koskea myös kotieläintiloille sähköä, vettä tai rehua toimittavia tahoja siinä tapauksessa, jos näiden tuotantopanosten toimittaminen tiloille ollaan lopettamassa esimerkiksi velkojen vuoksi. Näin voidaan paremmin ennaltaehkäistä eläinten hyvinvoinnin vaarantuminen ja eläinsuojelurikkomuksien syntyminen.

Toimeksi saaneena

Katariina Sironen
Järjestöagrologi
MTK-Etelä-Pohjanmaa